

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
एम. ए. भाग २ सत्र ३ व ४ अर्थशास्त्र
मार्च/एप्रिल २०२६ परीक्षा

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. शैक्षणिक वर्ष २०२४ – २०२५ पासून राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार एम. ए. भाग २ चा अभ्यासक्रम सुधारित करण्यात आला आहे. सदर सुधारित अभ्यासक्रमानुसारचे सत्र ३ व ४ चे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या **अभ्यास केंद्राकडे** जमा करणे आवश्यक आहे.

नियम :

1. विद्यार्थ्यांनी तुम्ही निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद / A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहित वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्राशी संपर्क साधून आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्वमूल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक

यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.

- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

M.A. Part II Sem. III and IV Economics
Assignment Question March/April 2026 Exam

एम. ए. भाग २ सत्र ३ व ४ अर्थशास्त्र
स्वाध्याय प्रश्न मार्च/एप्रिल २०२६ परीक्षा

M.A. Part II Sem III Economics : Statistics in Economic Analysis

- 1 केंद्रीय प्रवृत्तीची अर्थ ,संकल्पना आणि परिमाण मापनपद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.
किंवा

- 2 बहुलक म्हणजे काय? खालील माहितीच्या आधारे बहुलक काढा

Marks	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80
No .of Students	4	6	20	32	33	17	8	2

- 1 Explain in detail the meaning, concept and measurement method of central tendency

OR

- 2 What is mode? Compute Mode from the following data

Marks	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80
No .of Students	4	6	20	32	33	17	8	2

M.A. Part II Sem III Economics : Macro Economic Analysis

- 1 राष्ट्रीय उत्पन्नाचा अर्थ व मापनाच्या पद्धती आणि चक्राकार प्रवाह स्पष्ट करा.
किंवा

- 2 पैशाच्या पुरवठासंबंधी आरबीआय (RBI) चा दृष्टिकोण आणि पैशाच्या याचे पुरवठ्याचे निर्धारक घटक स्पष्ट करा

- 1 Write in detail the meaning measuring national income and the cynical flow of National income

OR

- 2 Explain the RBI's approach to money supply and the determinants of money supply

M.A. Part II Sem III Economics : Indian Public Finance

- 1 आर्थिक विकासात सार्वजनिक खर्चाची भूमिका स्पष्ट करा.
किंवा

- 2 कराचा अर्थ आणि कर सुधारणा समितीच्या शिफारशी स्पष्ट करा

- 1 Explain the role of public expenditure in economic development.

OR

- 2 Explain the meaning of tax and the recommendations of the Tax Reform Committee

M.A. Part II Sem III Economics : Demography

- 1 लोकसंख्या वृद्धी आणि वितरणाचे आंतरराष्ट्रीय पैलू सविस्तर स्पष्ट करा
किंवा
- 2 लोकसंख्या संक्रमण म्हणजे काय ? मालथसचा लोकसंख्या सिद्धांत स्पष्ट करा

- 1 International Aspects Population growth and Distribution

OR

- 2 What is population transition? Explain Malthus' population theory.
-

M.A. Part II Sem III Economics : Economics of Labour

- 1 बेरोजगारीचा अर्थ, प्रकार, कारणे आणि उपाय स्पष्ट करा.

किंवा

- 2 भारतीय श्रम बाजारावर जागितकीकरणाचा प्रभाव स्पष्ट करा

- 1 Explain the meaning, types, causes and solutions of unemployment

OR

- 2 Explain the impact of globalization on Indian labour market
-

M.A. Part II Sem IV Economics : International Economics

- 1 फेडरिक लिस्ट यांचा व्यापार विषयक संरक्षण धोरण स्पष्ट करा
किंवा
- 2 व्यवहारतोलाचा अर्थ, संरचना आणि व्यवहारतोलातील असमतोलांचे प्रकार स्पष्ट करा.

- 1 Explain Friedrich List's protectionist trade policy.

OR

- 2 Explain the meaning, structure and types of imbalances in balance of trade
-

M.A. Part II Sem IV Economics : Economics of Growth and Development

- 1 आर्थिक वृद्धी आणि विकास यातील फरक स्पष्ट करून आणि अविकसित देशाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
किंवा
- 2 विकसनशील देशांमधील राज्यकोषीय धोरण आणि वित्तीय धोरणांची भूमिका स्पष्ट करा

- 1 Explain the difference between economic growth and development and explain the characteristics of an underdeveloped country.

OR

- 2 Explain the role of fiscal policy and monetary policies in developing countries
-

M.A. Part II Sem IV Economics : Co-operative Thoughts and Administration

- 1 सहकारामधील संचालक मंडळाची कर्तव्ये आणि सचिवाची भूमिका स्पष्ट करा.
किंवा
- 2 सहकारी अंकेक्षणाची वैशिष्ट्ये आणि प्रकार स्पष्ट करा.

- 1 Explain the duties of the board of directors and the role of the secretary in a cooperative

OR

- 2 Explain the features and types of cooperative auditing
-

M.A. Part II Sem IV Economics : Advanced Banking

- 1 सारफेसी कायदा 2002 (SARFEASI) सविस्तर स्पष्ट करा.
किंवा
- 2 इंटरनेट आणि मोबाईल बँकींगचे स्वरूप स्पष्ट करून त्याबाबतच्या आरबीआय च्या मार्गदर्शक सूचना स्पष्ट करा.

- 1 Explain the SARFAESI Act 2002 (SARFEASI) in detail.

OR

- 2 Explain the nature of internet and mobile banking and explain RBI's guidelines on the same
-